

ТЕМА: ГАЛУЗІ ТА ІНСТИТУТИ ПРАВА

Теоретичні питання

1. Предмет і метод правового регулювання.
2. Інститут права: поняття види.
3. Галузь права: поняття, види. Міжнародне право.

Термінологійні завдання

Засвойте визначення таких понять: інститут права, галузь права, предмет правового регулювання, метод правового регулювання, міжнародне право.

Практичні завдання

1.1. Ознайомтесь зі змістом зазначених статей кодексів та з'ясуйте предмет правового регулювання цивільного права, сімейного права, земельного права, кримінального права, цивільного процесуального права України.

1. ч. 1 статті 1 ЦК України від 16.01.2003 № 435-IV (Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>).
2. ч. 1 статті 1 СК України від 10.01.2002 № 2947-III (Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>) ч. 1 статті 2 ЗК України від 25.10.2001 № 2768-III (Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>).
3. ч. 2 статті 1 КК України від 05.04.2001 № 2341-III (Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>).
4. ч. 1 статті 1 ЦПК України від 18.03.2004 № 1618-IV (Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>).

1.2. Предметом якої галузі та інституту права є регулювання таких суспільних відносин?

1. відносини щодо притягнення до відповідальності за злочини проти довкілля;
2. відносини щодо розгляду судом справ про усиновлення;
3. відносини щодо роздрібної купівлі-продажу;
4. відносини земельного сервітуту;
5. відносини щодо спадкування;
6. відносини щодо встановлення та зміни меж адміністративно- територіальних одиниць;
7. відносини щодо притягнення до відповідальності за злочини проти власності;
8. відносини щодо апеляційного оскарження судових рішень.
9. відносини щодо усиновлення;
10. відносини добросусідства;
11. відносини щодо будівельного підряду;
12. відносини щодо укладення та розірвання шлюбу;
13. відносини щодо притягнення до відповідальності за злочини проти миру, безпеки людства, міжнародного правопорядку;
14. відносини щодо судових викликів та повідомлень;
15. відносини щодо утримання повнолітньою дочкою, сином батьків.

Обґрунтуйте, як співвідносяться предмет правового регулювання галузі права й інституту права?

2. Ознайомтесь із приписами та визначте їхній 1) предмет і 2) метод правового регулювання, а також 3) належність до певної галузі права.

- 2.1. «Виключно законами України визначаються: ... правовий режим власності».
- 2.2. «Державна служба зайнятості відповідно до покладених на неї завдань: ... аналізує показники попиту та пропонування робочої сили і вносить Міністерству пропозиції щодо прогнозування розвитку ринку праці; веде облік осіб, які звертаються за сприянням у працевлаштуванні, та наданих їм послуг»
- 2.3. «Завідомо незаконне затримання або незаконний привід – караються позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років або обмеженням волі на строк до трьох років».
- 2.4. «Грабіж, вчинений у великих розмірах, -карається позбавленням волі на строк від семи до десяти років».
- 2.5. «Дружина та чоловік мають рівні права на володіння, користування і розпоряджання майном, що належить їм на праві спільної сумісної власності, якщо інше не встановлено домовленістю між ними».
- 2.6. «Народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії».
- 2.7. «Грубе порушення угоди про працю службовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також окремим громадянином або уповноваженою ними особою шляхом обману чи зловживання довірою або примусом до виконання роботи, не обумовленої угодою, - карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до двох років».
- 2.8. «Перешкоджання вільному здійсненню громадянином свого виборчого права або права брати участь у референдумі, поєднані з обманом або примушуванням караються обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк».
- 2.9. «Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом».
- 2.10. «При укладенні трудового договору може бути обумовлене угодою сторін випробування з метою перевірки відповідності працівника роботі, яка йому доручається».
- 2.11. «Право власності у набувача майна за договором виникає з моменту передання майна, якщо інше не встановлено договором або законом».
- 2.12. «Затримана без ухвали слідчого судді, суду особа не пізніше шістдесяти годин з моменту затримання повинна бути звільнена або доставлена до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу».
- 2.13. «Поліція відповідно до покладених на неї завдань: ... доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення»
- 2.14. «Повноваження дільничної виборчої комісії припиняються через п'ять днів після дня офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів депутатів»

Чи достатньо критерію предмета правового регулювання для встановлення належності норми права до певної галузі права?

3. Спираючись на Конституцію України, Сімейний кодекс України та Цивільний процесуальний кодекс України, наведіть приклади трьох інститутів з цих галузей

права. Встановіть їх видову належність за такими критеріями: 1) регулятивні чи охоронні; матеріальні чи процесуальні; публічні чи приватні; галузеві чи міжгалузеві?

Рекомендована література

Базова

1. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів, 2021.
2. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права: навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). Київ, 2013.
3. Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. Київ, 2019
4. Загальна теорія права: підручник /за заг. ред. М. І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015.
5. Теорія держави і права : підручник / за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020.
6. Загальна теорія права. Академічний курс: підручник / за ред. С. Бобровник. Київ, 2021.